

Sprawozdanie merytoryczne z działalności Stowarzyszenia „Eleuteria” za rok 2023

Nazwa: **Stowarzyszenie „Eleuteria”**
Adres siedziby: 00-154 Warszawa, ul. Dzielna 7
NR KRS: 0000110851, wpis z dnia 08.05.2002
REGON: 011948957

Organizacja Pożytku Publicznego, wpis do KRS z dnia 28.02.2006

Zarząd:

Prezes Marek Wójcik
Wiceprezes Barbara Robaszkiewicz
Sekretarz Lidia Ziemnicka – Sutor

Komisja Rewizyjna:

Przewodniczący Maciej Nowak
Członek KR Agnieszka Tyszka
Członek KR Michał Durda

Liczba członków Stowarzyszenia na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosiła **31** osób.

Cele statutowe Stowarzyszenia:

Prowadzenie działalności społecznie użytecznej w obszarze ochrony zdrowia poprzez realizację zadań:

1. Ochrony i promocji zdrowia wobec osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od substancji psychoaktywnych w tym alkoholu
2. Pomocy rodzinom tych osób: medycznej, psychologicznej i socjalnej,
3. Przeciwdziałania patologiom społecznym i marginalizacji,
4. Działalności wspomagającej i współpracy z innymi podmiotami realizującymi podobne cele
5. Działalności edukacyjnej
6. Wspierania wolontariatu na rzecz tych osób

Misja Stowarzyszenia:

**Wygrywamy wolność od uzależnienia, by każdy krok w naszym życiu
zależał już tylko od nas.**

Motto Stowarzyszenia:

**Zaczynając dzisiaj, tylko kierując się w przyszłość,
możesz pokonać przeszłość.**

Miejsce realizacji celów statutowych:

Stowarzyszenie „Eleuteria” NZOZ Centrum Zdrowia

00-154 Warszawa, ul. Dzielna 7.

Komórki organizacyjne NZOZ Centrum Zdrowia:

- 001** Poradnia Uzależnień dla Dorosłych Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych
- 002** Poradnia Promocji Zdrowia
- 003** Poradnia Leczenia Substytucyjnego
- 004** Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia
- 005** Poradnia Zdrowia Psychicznego

Placówka stażowa

Stowarzyszenie „Eleuteria” NZOZ Centrum Zdrowia posiada uprawnienia do prowadzenia staży klinicznych w ramach programu specjalistycznego szkolenia w dziedzinie terapii i rehabilitacji osób uzależnionych od narkotyków wydane przez Krajowe Centrum ds. Przeciwdziałania Narkomanii. W 2023 roku 7 osób odbyło taki staż.

Na realizację zadań statutowych w roku 2023 uzyskano środki z następujących źródeł:

1. Narodowy Fundusz Zdrowia:	4 078 383,60 PLN
2. Odpłatna działalność statutowa:	47 589,90 PLN
3. 1% podatku dla OPP:	6 294,30 PLN
4. Składki członkowskie:	950,00 PLN
5. Darowizny:	400,00 PLN
6. Dotacja KCPU	90 000,00 PLN
7. Prowadzenie staży klinicznych	3 600,00 PLN
8. Udziały finansowe w Apartamenty Dobrzańskiego	23 040,00 PLN

Łączna kwota uzyskana na działalność Stowarzyszenia 4 250 257,80 PLN

Dla zapewnienia realizacji zadań statutowych w roku 2023 w Stowarzyszeniu pracowało:

- 1 lekarz psychiatra
- 9 specjalistów terapii uzależnień, w tym 4 w trakcie specjalizacji
- 8 pielęgniarek
- 3 asystentów medycznych
- 1 farmaceuta
- 1 pracownik socjalny
- 1 superwizor
- 1 opiekun klubu pacjenta
- 4 osoby pozostałego personelu – księgowość, administracja, rejestracja
- 1 pracownik gospodarczy

W roku 2023 w Stowarzyszeniu pracowało łącznie **30** osób. Wielkość zatrudnienia pod względem rodzaju umowy na dzień 31.12.2023 przedstawiała się następująco:

- umowy o pracę **19** osób
- umowy cywilno - prawne **5** osób
- samozatrudnienie **6** osób

Wielkość zatrudnienia według wymiaru godzin pracy:

- w pełnym wymiarze godzin pracowało **19** osób

W Centrum Zdrowia w 2023 roku udzielono **10 779** porad, w tym:

- **3 028** porad lekarskich
- **7 370** porad specjalistów terapii uzależnień
- **381** porad pracownika socjalnego

W Centrum Zdrowia w roku 2023 zarejestrowano **1135** pacjentów, w tym :

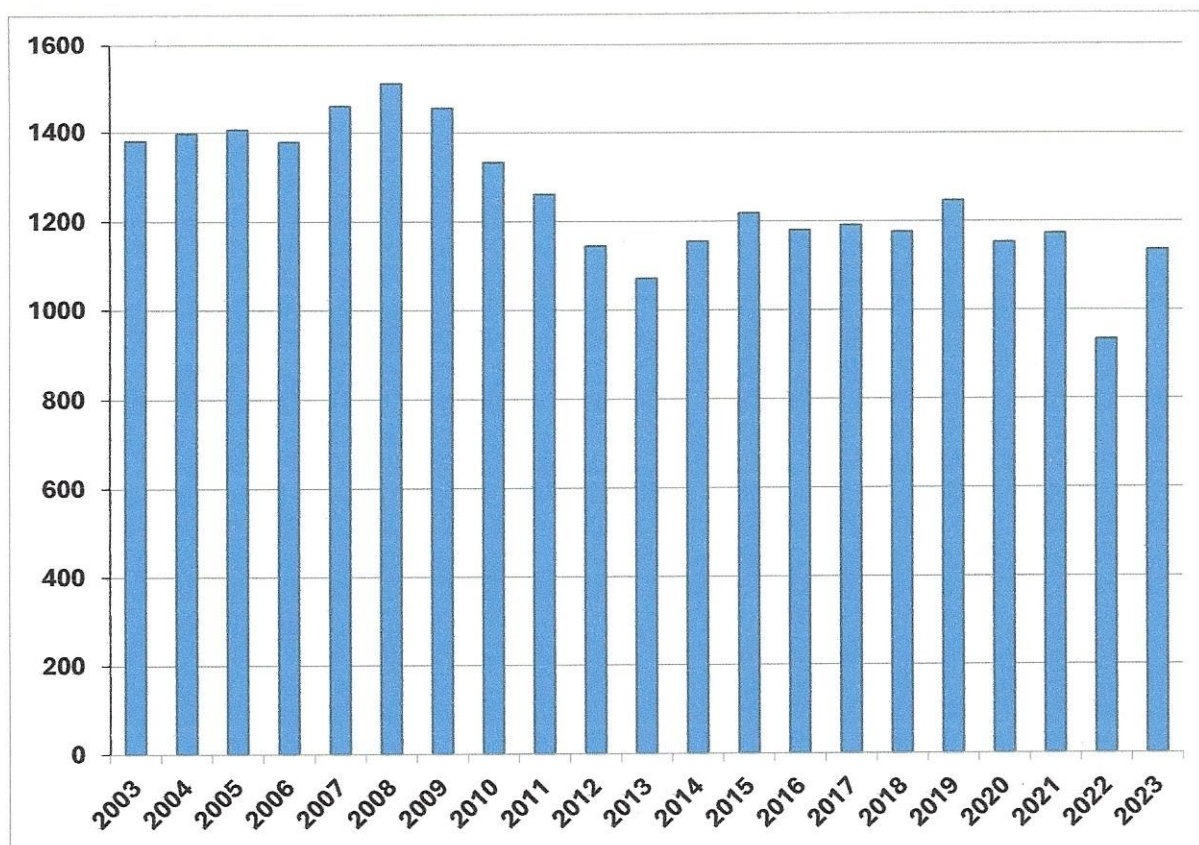
- **729** mężczyzn (64%)
- **406** kobiet (36%)

Ogółem w 2023 roku leczeniu poddano:

- **867**osób uzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem
- **268** osób z pozostałymi rozpoznaniemami

Poniższy wykres ilustruje zmienność liczby pacjentów od momentu rejestracji Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej u Wojewody. W ubiegłym roku odnotowaliśmy wzrost liczby pacjentów w relacji do roku 2022 o 21%.

Zmiany trendu ilości zarejestrowanych pacjentów

Stowarzyszenie wypracowało w 2023 roku **115%** kontraktu zawartego z NFZ (**113%** w Poradni „Drug-Free” i **116%** w Poradni Leczenia Substytucyjnego), na kwotę łączną **4 446 242,05 PLN** (w tym w „Drug-Free” **849 041,71 PLN** i **3 597 200,34 PLN** w Poradni Leczenia Substytucyjnego).

Decyzją Prezesa NFZ płatnik zobowiązał się do wypłacenia 100% nadwykonań w kwocie **598 623,79 PLN**.

Charakterystyka przyjęć pacjentów w NZOZ Centrum Zdrowia według rodzaju uzależnienia wygląda następująco:

F11 – w grupie uzależnionych od opiatów było **326** osób, co stanowi **29%** wszystkich pacjentów leczonych w Centrum Zdrowia. W tej grupie uzależnionych 65% stanowili mężczyźni

F12 – w grupie uzależnionych od marihuany zarejestrowaliśmy **113** pacjentów, **10%** pacjentów Centrum. W tej grupie było 84 mężczyzn (74%)

F13 – w grupie uzależnionych od leków figurowało **50** osób, tj. **4%** całej grupy, w tym 36% stanowili mężczyźni

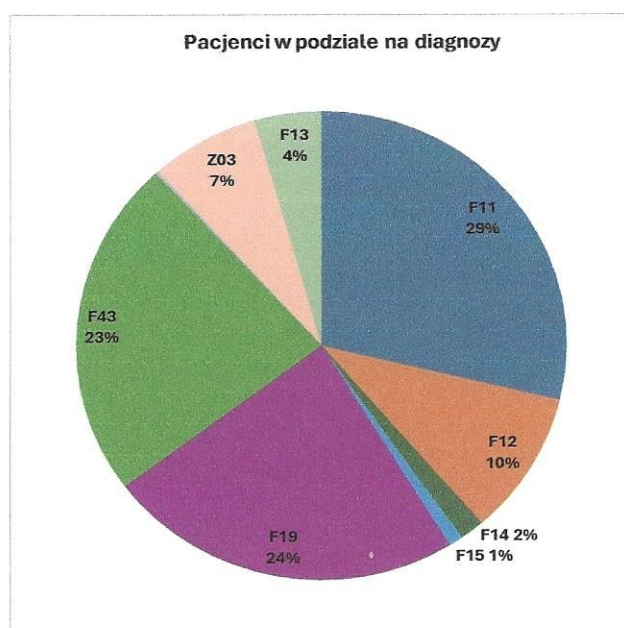
F14 - z rozpoznaniem uzależnienia od kokainy odnotowaliśmy **18** osób – **2%** całej grupy pacjentów. Mężczyźni stanowili 89%

F15 - z rozpoznaniem uzależnienia od amfetaminy i innych substancji stymulujących odnotowaliśmy 11 osób – 1% całej grupy pacjentów. Mężczyźni stanowili 89%

F19 – z uzależnieniem mieszanym zarejestrowano **267** osób (**24%**). W tej grupie mężczyźni stanowili 78%

F43 – z tym problemem do Centrum Zdrowia zgłosiło się **266** osób. To rodziny i bliscy osób uzależnionych, stanowiący **23%** wszystkich pacjentów placówki. W tej grupie 80% stanowiły kobiety

Z03 – obserwacja i podejrzenie o chorobę – **82** osoby, czyli **7%** wszystkich zgłaszających się pacjentów

Organizacja realizacji zadań statutowych w NZOZ Centrum Zdrowia:

Komórka 001   Poradnia Uzależnień dla Dorosłych Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych

Ta komórka prowadzi leczenie osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych, w tym uzależnień mieszanych (z udziałem alkoholu i leków), a także samych uzależnień lekowych - w systemie leczenia tzw. drug-free (tłum.: wolne od narkotyku).

Oznacza to, że założeniem centralnym jest abstynencja od substancji uzależniającej, a w ocenie postępów leczenia zdolność utrzymania abstynencji jest głównym kryterium szacunkowym. Pomocy udzielają certyfikowani specjaliści terapii uzależnień i lekarze psychiatrzy (lub w trakcie specjalizacji).

Formy realizacji to:

- wizyta diagnostyczna (udzielają: terapeuta, lekarz)
- porada kolejna (udzielają: terapeuta, lekarz)
- sesja terapii indywidualnej (udziela: terapeuta)
- sesja terapii grupowej (udziela: terapeuta, lekarz)
- sesja terapii rodzin (udziela: terapeuta)
- porady socjalne (udziela: pracownik socjalny)

Okres oczekiwania na pierwszą wizytę w tej komórce organizacyjnej wynosił średnio 1 miesiąc dla pacjentów pierwszorazowych. Wizyty kolejne umawiane były w miarę możliwości na bieżąco tak, by zapewnić merytoryczny ciąg pracy terapeutów i lekarza. Średnia częstotliwość wizyt wynosiła 1 x na 2 tygodnie dla wizyt terapeutycznych i 1 x w miesiącu dla porad lekarskich.

Podstawowe podejście terapeutyczne stosowane w komórce 001 to model kognitywno-behawioralny, uznany powszechnie za najskuteczniejszy w leczeniu uzależnień, dodatkowo model systemowy i terapia schematów.

Grupy psychoedukacyjne i terapeutyczne w tej Poradni w sposób plastyczny dopasowywane były do potrzeb bieżących. Częstotliwość grup jest stała i standardowo odbywają się one 1 x w tygodniu po 2 godziny. Grupy o znikomej frekwencji pacjentów są likwidowane, a tworzone są grupy tematyczne najbardziej odpowiadające pacjentom w danym okresie. Pozwala to na optymalizację oddziaływań terapeutycznych i zwiększenie poziomu satysfakcji odbiorców.

Grupy tematyczne funkcjonujące w 2023 roku to:

dla osób uzależnionych

- grupa edukacyjno-motywacyjna – **82** uczestników
- grupa zapobiegania nawrotom – **65** uczestników

dla rodzin i bliskich:

- psychoedukacyjna i wsparcia - **96** uczestników
- terapeutyczna i rozwoju osobistego – **16** uczestników

Ważnym wsparciem oddziaływań terapeutyczno - medycznych był udział pracownika socjalnego, zatrudnianego przez Stowarzyszenie. Porady socjalne (**381** porad, w tym porady dla pacjentów substytucyjnych: **180**) dotyczyły pomocy materialnej, uregulowania zadłużeń, umorzenia należności czynszowych, uzyskania lokalu socjalnego, egzekucji komorniczych, uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego, orzecznictwa o niepełnosprawności, uzyskania pomocy z Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie świadczenia zasiłku stałego, świadczeń rentowych, pomocy w poszukiwaniu zatrudnienia, uzyskania pomocy w sprawach sądowego zobowiązania do leczenia, odroczenia kary pozbawienia wolności, wnioskowania o obrońcę z urzędu, wsparcia po opuszczeniu Zakładu Karnego, egzekucji alimentów czy sprawowania władzy rodzicielskiej.

Pomoc pracownika socjalnego ma bezpośrednie przełożenie na efekty terapii w myśl prostej zasady, że nierozwiązane sprawy bytowe nie pozwolą nikomu czuć się dobrze, bez względu na siłę sprawczą wszystkich innych form pomocy.

Komórka 002   Poradnia Promocji Zdrowia

W ramach działalności tej komórki Stowarzyszenie prowadzi Klub Pacjenta dla osób leczonych w programie substytucyjnym. Pełni on funkcję centrum promocji zdrowego stylu życia, rozwoju zainteresowań, kreatywnej reintegracji i readaptacji społecznej, kształtowania prospołecznych postaw, alternatywnych form spędzania wolnego czasu. W klubie jest biblioteka wyposażona w ponad 500 książek, komputery z dostępem do Internetu. Formy realizacji: gry planszowe, zręcznościowe, modelarstwo, decoupage, zajęcia muzyczne (gitara, bębny, skrzypce), turnieje gry w piłkarzyki. Prowadzone są dyskusje na temat filmów, książek, nauka obsługi komputera, programów użytkowych Word, Excel, Photoshop, Power Point, nauka umiejętności zdobywania wiedzy przez Internet, oferowana jest pomoc w poszukiwaniu pracy, aplikowanie o pracę (nauka pisania CV, listu motywacyjnego) W klubie jest kącik dla małych dzieci, organizowane są także uroczystości świąteczne dla pacjentów – Wielkanoc i Wigilia Bożego Narodzenia. Od 2010 roku prowadzone jest Koło Fotograficzne „Carpe Diem”, w ramach którego realizowana jest art-terapia – warsztaty fotograficzne.

W ramach warsztatów fotograficznych w 2023 roku pacjenci wzięli udział w zajęciach teoretycznych, wymiany doświadczeń oraz przygotowania i montażu wystaw fotograficznych.

Główne tematy tych spotkań to: prawa autorskie, publikowanie zdjęć, rozpowszechnianie wizerunku, licencje CC i CC-BY. Ekspozycja w praktyce, światło zastane i błyskowe, filtry i naświetlanie w cyfrowej ciemni. profesjonalne fotografie krajobrazowe, profesjonalne fotografie ludzi.

Członkowie koła fotograficznego zorganizowali też trzy wystawy:

1. Wystawa prac, które wpłynęły na konkurs fotograficzny zorganizowany pod koniec zeszłego roku,
2. Autorska wystawa jednego z członków koła „Carpe Diem”
3. Wystawa zdjęć z turnusu rehabilitacyjnego.

Komórka 003   Poradnia Leczenia Substytucyjnego

Ta komórka kontynuowała rozpoczęte w 2007 roku podejście systemowe do leczenia osób uzależnionych od opiatowych środków odurzających. W roku 2023 programem leczenia substytucyjnego objęto łącznie **289** osób (86 kobiet i 203 mężczyzn), w wieku 18-72 lat (średnia wieku 36 lat).

Głównym środkiem substytucyjnym używanym w leczeniu był **Metadon**. Leczone nim łącznie **160** osób (w tym 42 kobiety), w dawkach o rozpiętości od 8 do 150 mg na dobę, średnio 75 mg.

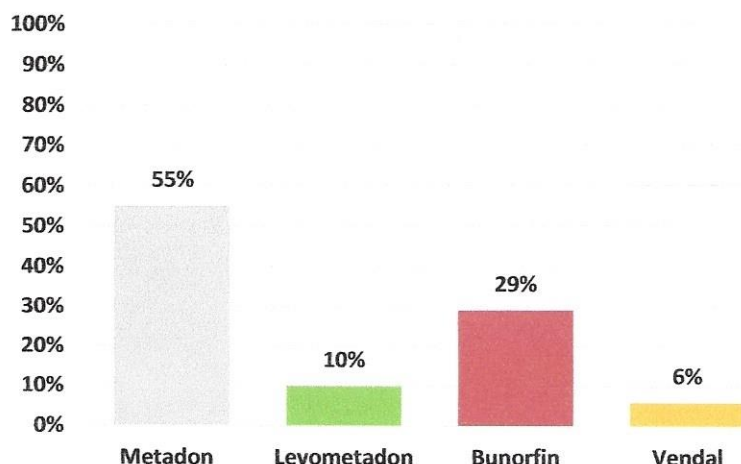
Levometadon przyjmowało **30** pacjentów (w tym 3 kobiety) w dawkach o rozpiętości od 20 do 80 mg, średnio 50 mg.

Bunorfin przyjmowało **83** pacjentów (w tym 38 kobiet), w dawkach od 2 do 24 mg, średnio 10 mg na dobę.

Kolejnym środkiem była morfina o przedłużonym uwalnianiu (**Vendal Retard**), którą leczono **16** pacjentów (w tym 3 kobiety), w dawkach od 180 do 1200 mg, średnio 550 mg na dobę.

Taka różnorodność dostępnych preparatów zapewnia optymalizację i personalizację leczenia substytucyjnego, co pozwala zarówno utrzymać wysoki poziom retencji w leczeniu, jak i otwiera możliwości oddziaływania na obszary nie przewidywane oryginalnie w uznanych powszechnie założeniach leczenia, jak uzależnienie mieszane czy zaburzenia psychiczne, ze szczególnym wskazaniem na depresję.

Przyjmowany substytut

Formy realizacji zadań w komórce leczenia substytucyjnego (oprócz wydawania substytutu) to:

- wizyta diagnostyczna (udzielają: terapeuta, lekarz)
- porada kolejna (udzielają: terapeuta, lekarz)
- sesja terapii indywidualnej (udziela: terapeuta)
- sesja terapii grupowej (udziela: terapeuta, lekarz)
- sesja terapii rodzin (udziela: terapeuta)
- porady socjalne (udziela: pracownik socjalny)

Grupy tematyczne dla osób uzależnionych, funkcjonujące w 2023 roku to:

- grupa psychoedukacyjna i rozwoju osobistego prowadzona przez lekarza psychiatrę – kierownika Poradni Leczenia Substytucyjnego – **89** uczestników
- grupa terapeutyczna „Świat moim lustrem” – **14** uczestników
- art.-terapia - Warsztaty fotograficzne – **17** uczestników

Dodatkowo zorganizowano turnus rehabilitacyjny dla **30** uczestników

Placówka nie limitowała dostępności do leczenia w tej komórce. Zapewniło to ciągłość oferty i brak kolejki oczekujących do tej formy leczenia przez cały rok. Średnio do programu zgłaszały się 1- 4 osoby miesięcznie.

Na dzień 31 grudnia 2023 w Programie Substytucyjnym leczono **231** pacjentów. W porównaniu do roku 2022 ilość pacjentów Poradni Leczenia Substytucyjnego utrzymała się na stałym poziomie.

Pacjenci Poradni Leczenia Substytucyjnego korzystają z szerokiego dostępu do porad lekarza psychiatry, terapii indywidualnej i grupowej, pomocy pracownika socjalnego oraz oferty twórczej resocjalizacji w Klubie Pacjenta.

Lekarz psychiatra i specjaliści terapii uzależnień są dostępni od poniedziałku do piątku. W praktyce każdy pacjent ma łatwy dostęp do terapeuty prowadzącego, co przy dużej dynamice zmian w chorobie uzależnienia wydaje się optymalną formą postępowania. W Poradni Leczenia Substytucyjnego w 2023 roku świadczeń udzielało dwóch specjalistów terapii uzależnień, a dodatkowo pozostali terapeuci Centrum Zdrowia byli dostępni w razie nagłej potrzeby.

Poziom łamania abstynencji kontrolowano wykonując **2435** testów, z czego

167 testów na morfinę/opiaty (6,8%) oraz **197** testów na inne substancje (8%). Wynik pozytywny dało łącznie 15% testów.

Dobre wyniki osiągnął program we wskaźnikach redukcji przestępczości, podjęcia edukacji oraz pracy. Na podkreślenie zasługuje fakt, że aż **54%** pacjentów deklaruje aktywność zawodową (własna działalność gospodarcza, umowa o pracę, umowa zlecenia lub o dzieło).

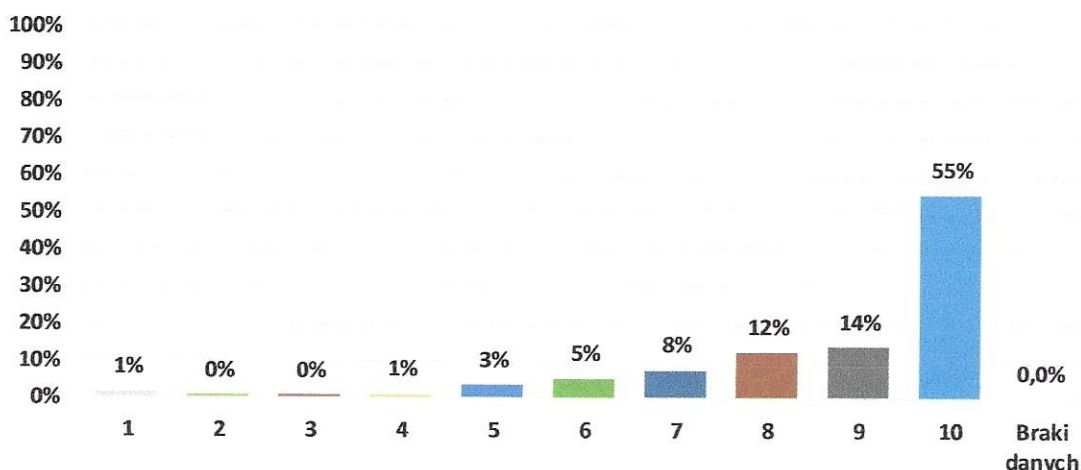
Karalność podczas leczenia wyniosła **11%**.

4 osoby zmarły (1,7 % ogółu pacjentów leczonych substytucyjnie).

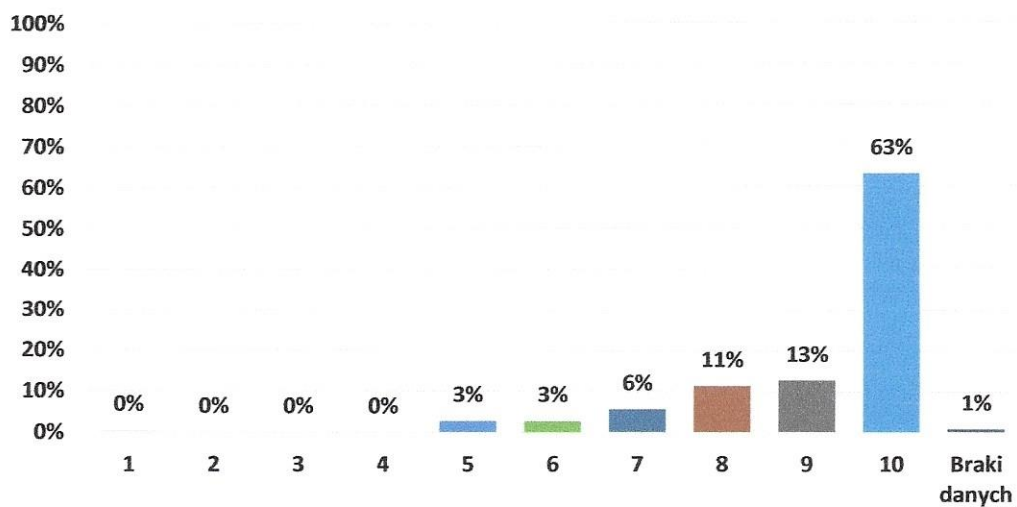
Anonimową ankietą zbadano poziom satysfakcji pacjentów z uczestnictwa w programie leczenia substytucyjnego. Grupę **213** pacjentów programu zapytano o ocenę poziomu zadowolenia z tej formy leczenia w skali od 1 do 10.

Wyniki kształtują się następująco:

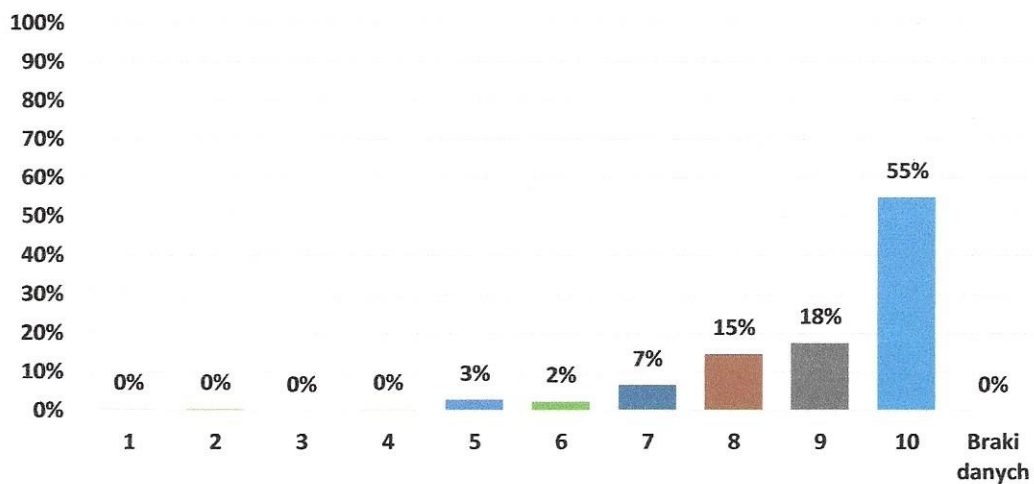
Ocena zasad wydawania leków substytucyjnych

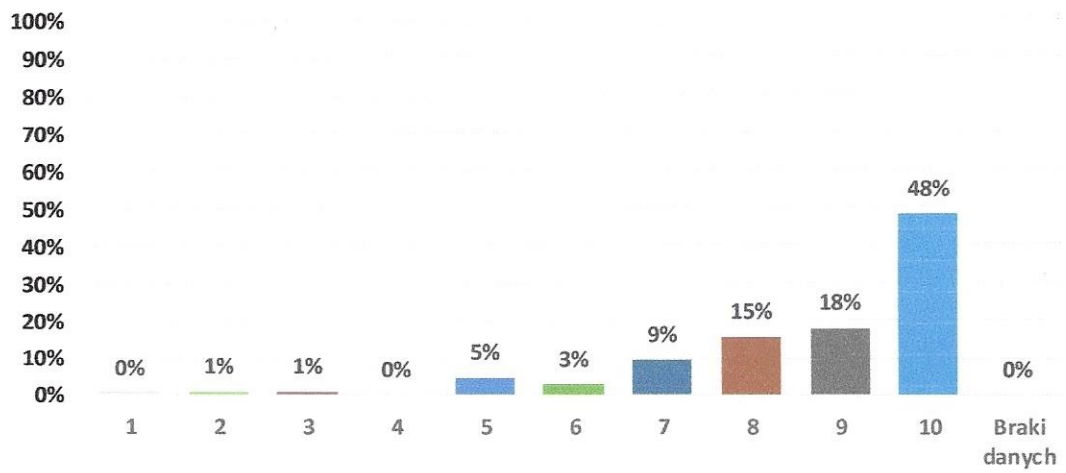
Zadowolenie z możliwości leczenia różnymi lekami substytucyjnymi

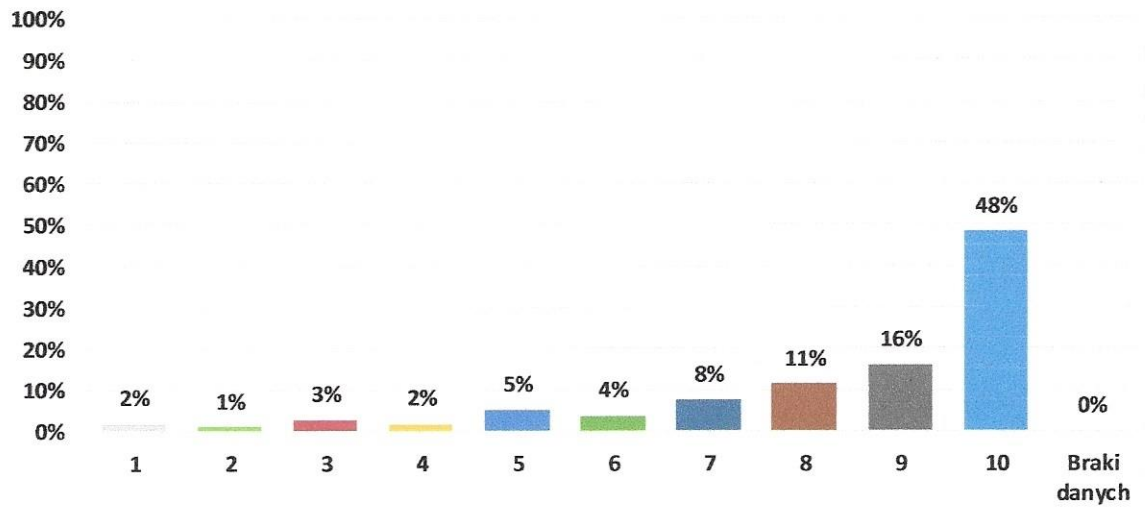
Ocena opieki w punkcie wydawania leków substytucyjnych

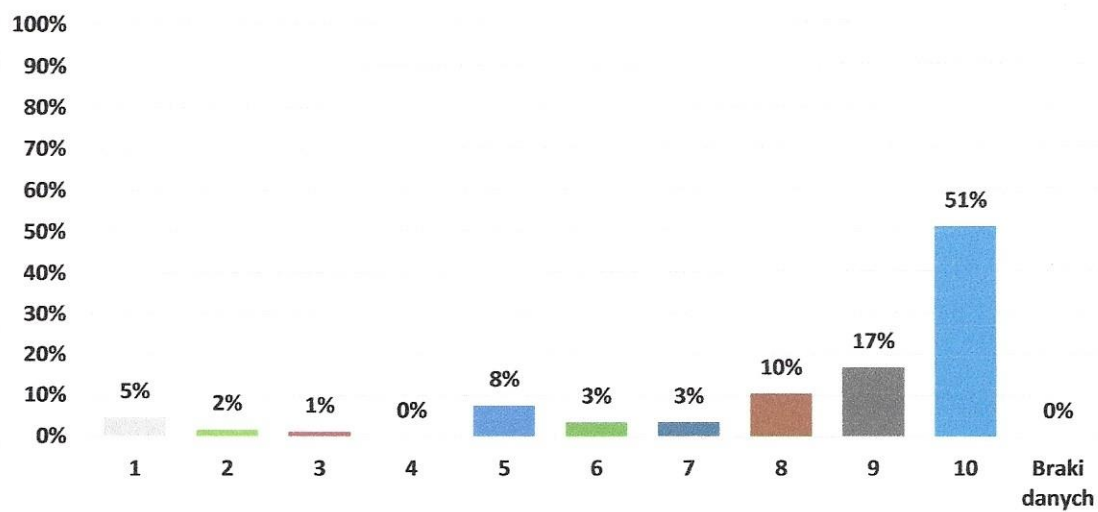
Ocena pomocy lekarza

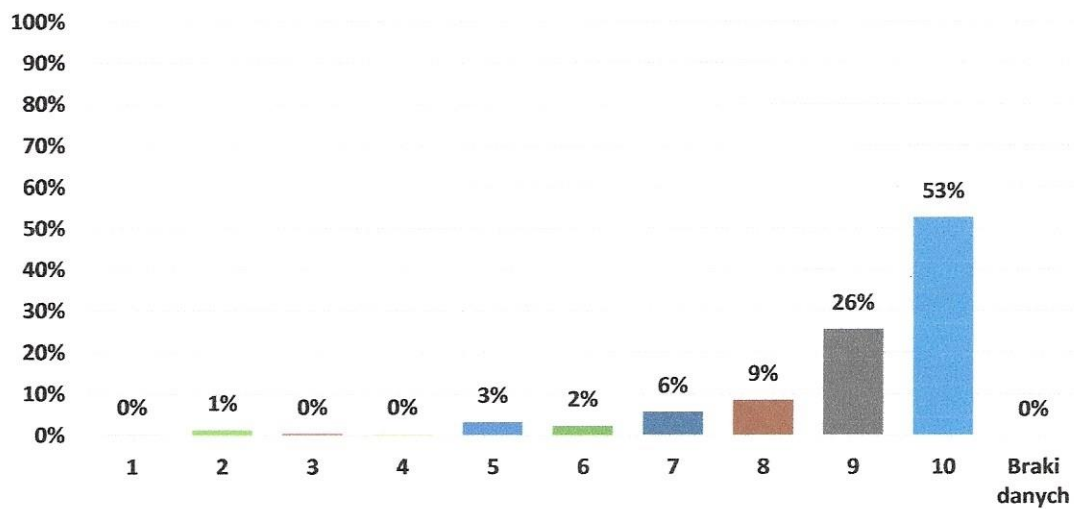
Ocena pomocy terapeuty

Ocena pomocy pracownika socjalnego

Ogólny poziom zadowolenia z leczenia

Odpłatna działalność statutowa

1. W Projekcie „**Leczenie Drug-Free**” udzielono **145** świadczeń, w tym:
  - 11 porad diagnostycznych lekarza psychiatry,
  - 95 porad receptowych lekarza psychiatry
  - 30 porad kolejnych lekarza psychiatry,
  - 2 porady diagnostycznych specjalisty terapii uzależnień,
  - 7 sesji indywidualnych specjalisty terapii uzależnień,Za rok 2023 wpływy z działalności odpłatnej w ramach tego projektu wyniosły **12 690,00 PLN**.
2. Z oferty leczenia w Projekcie „**Leczenie Substytucyjne**” skorzystało **9** pacjentów, środki uzyskane w tym projekcie wyniosły **14 854,00 PLN**.
3. W roku ubiegłym nie było uczestników w Projektach „**Praktyki studenckie**”, „**ALKO-Terapia**” oraz „**PZP**”.

Łącznie z odpłatnej działalności statutowej (wliczając ksero, zaświadczenia oraz testy) uzyskano kwotę **47 589,90**

Podsumowanie wykonania planu założonego na rok 2023

1. Dzięki plastycznej, dostosowanej do okoliczności organizacji pracy zespołu Stowarzyszenie wywiązało się ze swoich działań statutowych.
2. Pacjenci przez cały czas mieli zapewniony dostęp bezpośredni do lekarza i terapeuty. Program leczenia substytucyjnego zapewnił codzienną obsługę swoich pacjentów.
3. Centrum Zdrowia poza wywiązaniem się z umowy z płatnikiem wypracowało usługi ponad kontraktowe, za które NFZ wypłacił 100% ich wartości.
4. Również w 100% wykorzystano środki powierzone do realizacji zadania z zakresu zdrowia publicznego przyznane w drodze konkursu przez KCPU.
5. We wrześniu po raz pierwszy w historii programu leczenia substytucyjnego powstała grupa terapeutyczna rozwoju osobistego i duchowego dla osób będących w terapii substytucyjnej.
6. Pod koniec roku Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom ogłosiło wyniki otwartego konkursu na realizację w roku 2024 zadań z zakresu zdrowia publicznego. Stowarzyszenie Eleuteria złożyło ofertę na zadanie „Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich” Nazwa własna zakontraktowanego projektu to „Kreatywna reintegracja i readaptacja osób uzależnionych będących w terapii substytucyjnej oraz rodzin i bliskich”. Otrzymaliśmy na realizację tego zadania kwotę 85 000,00 zł.

Plany na 2024 rok

1. Wznowienie prób zakontraktowania u płatnika (NFZ) Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia oraz Poradni Zdrowia Psychicznego. (w razie udostępnienia konkursu ofert przez płatnika).
2. Realizacja programu „Kreatywna reintegracja i readaptacja osób uzależnionych będących w terapii substytucyjnej oraz rodzin i bliskich.” w tym organizacja turnusu rehabilitacyjnego dla 30 pacjentów.
3. Start w konkursach na zadania ogłaszane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (jeśli takie się pojawią), określone w Narodowym Programie Zdrowia.
4. Powstanie innowacyjnej grupy psychoedukacyjnej dla pacjentów z podwójną diagnozą zarówno z Poradni Drug free i Poradni Leczenia Substytucyjnego.
5. Utrzymanie stałego dostępu do usług Centrum Zdrowia z dopuszczeniem wykonania usług ponad zakontraktowany limit do 150%.
6. Rozwój statutowej działalności odpłatnej.
7. Dbłość o rozwój merytoryczny pracowników Centrum Zdrowia, utrzymywanie standardów leczenia zgodnych z najnowszą wiedzą w obsługiwanych dziedzinach.

Marek Wójcik

Prezes Stowarzyszenia „Eleuteria”